

condicions que determinin les convocatòries corresponents.

Article quart.

El vint-i-cinc per cent de les places del cos de professors agregats de batxillerat que s'hagin de cobrir mitjançant concurs oposició s'han de reservar a professors d'educació general bàsica amb deu anys de docència i títol de llicenciat, enginyer o arquitecte.

Article cinquè.

S'autoritza el Ministeri d'Hisenda a realitzar, amb càrrec als crèdits del Ministeri d'Educació i Ciència, les transferències i actuacions pressupostàries que siguin necessàries per a l'aplicació d'aquesta Llei.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera.—En les convocatòries per a ingress als cossos a què es refereix aquesta Llei, el Ministeri d'Educació i Ciència ha d'anunciar, a més de les vacants existents, un nombre equivalent a les que previsiblement es produeixin en el curs acadèmic següent a la convocatòria, fins a un màxim d'un cinc per cent de la plantilla pressupostària corresponent.

Els qui superin les corresponents proves de selecció i no puguin ser nomenats funcionaris de carrera, per falta de places vacants, tenen la consideració d'aspirants en expectativa d'ingrés, fins que les vacants es produeixin.

Segona.—Les places que puguin correspondre al País Basc es financen d'acord amb la Llei de concert econòmic amb aquesta comunitat.

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA

Durant el termini d'un any, a partir de la data de finalització de les primeres proves selectives que es duguin a terme de conformitat amb el que preveu la disposició addicional primera d'aquesta Llei, se suspèn la vigència de l'article cent set, quatre, de la Llei general d'educació i finançament de la reforma educativa, de quatre d'agost de mil nou-cents setanta.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Queda derogat el Reial decret llei set/mil nou-cents vuitanta, de vint-i-nou d'agost, sobre mesures urgents per a la iniciació del curs escolar mil nou-cents vuitanta-vuitanta-u, sobre ampliació de plantilles de cossos docents i concessió de suplementos de crèdits per a ajudes d'ensenyament i contractació de personal docent i auxiliar, i substituïts els seus preceptes pels que conté aquesta Llei.

No obstant això, s'entenen subsistents i mantenen els seus efectes els actes realitzats al seu moment a l'empara de les autoritzacions incloses en el Reial decret llei esmentat.

DISPOSICIÓ FINAL

Aquesta Llei entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Palau de la Zarzuela, Madrid, sis de juliol de mil nou-cents vuitanta-u.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
LEOPOLDO CALVO-SOTELYO BUSTELO

16216 LLEI 30/1981, de 7 de juliol, per la qual es modifica la regulació del matrimoni en el Codi civil i es determina el procediment a seguir en les causes de nul·litat, separació i divorci. («BOE» 172, de 20-7-1981.)

JUAN CARLOS I, REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei. Sapigueu: que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono.

Article primer.

El títol IV del llibre primer del Codi civil queda redactat de la manera següent:

TÍTOL IV

Del matrimoni

CAPÍTOL PRIMER

De la promesa de matrimoni

Article 42. La promesa de matrimoni no produeix obligació de contraure'l ni de complir el que s'hagi estipulat per al supòsit de la seva no-celebració.

No s'admet a tràmit la demanda en què es pretén el seu compliment.

Article 43. L'incompliment sense causa de la promesa certa de matrimoni feta per una persona major d'edat o per un menor emancipat només produeix l'obligació de rescabalar l'altra part de les despeses fetes i les obligacions contretes en consideració al matrimoni promès.

Aquesta acció caduca al cap de l'any comptat des del dia de la negativa a la celebració del matrimoni.

CAPÍTOL II

Dels requisits del matrimoni

Article 44. L'home i la dona tenen dret a contraure matrimoni d'acord amb les disposicions d'aquest Codi.

Article 45. No hi ha matrimoni sense consentiment matrimonial.

La condició, terme o forma del consentiment es considera no posada.

Article 46. No poden contraure matrimoni:

- 1r Els menors d'edat no emancipats.
- 2n Els que estan lligats amb vincle matrimonial.

Article 47. Tampoc no poden contraure matrimoni entre si:

- 1r Els parents en línia recta per consanguinitat o adopció.
- 2n Els col·laterals per consanguinitat fins al tercer grau.
- 3r Els condemnats com a autors o còmplices de la mort dolosa del cònjuge de qualsevol d'ells.

Article 48. El ministre de Justícia pot dispensar, a instància de part, l'impediment de mort dolosa del cònjuge anterior.

El jutge de primera instància pot dispensar, amb causa justa i a instància de part, els impediments del grau tercer entre col·laterals i d'edat a partir dels catorze anys. En els expedients de dispensa d'edat s'han d'escoltar el menor i els seus pares o guardadors.

La dispensa ulterior convalida, des de la seva celebració, el matrimoni la nul·litat del qual no hagi estat instada judicialment per alguna de les parts.

CAPÍTOL III

De la forma de celebració del matrimoni

SECCIÓ I. DISPOSICIONS GENERALS

Article 49. Qualsevol espanyol pot contraure matrimoni dins o fora d'Espanya:

1r Davant el jutge o funcionari assenyalat per aquest Codi.

2n En la forma religiosa legalment prevista.

També pot contraure matrimoni fora d'Espanya d'acord amb la forma establerta per la llei del lloc de celebració.

Article 50. Si tots dos contraents són estrangers, el matrimoni es pot celebrar a Espanya d'acord amb la forma prescrita per als espanyols o complint la que estableix la llei personal de qualsevol d'ells.

SECCIÓ II. DE LA CELEBRACIÓ DAVANT EL JUTGE O FUNCIONARI QUE ACTUÏ COM A TAL

Article 51. És competent per autoritzar el matrimoni:

1r El jutge encarregat del Registre Civil.

2n Als municipis en què no resideix el jutge esmentat, l'alcalde o el delegat designat per reglament.

3r El funcionari diplomàtic o consular encarregat del Registre Civil a l'estranger.

Article 52. Pot autoritzar el matrimoni de qui estigui en perill de mort:

1r El jutge encarregat del Registre Civil o el delegat, encara que els contraents no resideixin a la seva circumscripció i, en defecte d'ambdós, l'alcalde.

2n En defecte del jutge, i respecte dels militars en campanya, l'oficial o cap superior immediat.

3r Respecte dels matrimonis que se celebren a bord d'una nau o aeronau, el seu capità o comandant.

Aquest matrimoni no requereix per a la seva autorització la formació prèvia d'expedient, però sí la presència, en la seva celebració, de dos testimonis majors d'edat, llevat d'impossibilitat acreditada.

Article 53. La validesa del matrimoni no queda afectada per la incompetència o falta de nomenament legítim del jutge o funcionari que l'autoritzi, sempre que almenys un dels cònjuges hagi procedit de bona fe, i aquells exerceixin les seves funcions públicament.

Article 54. Quan s'hi doni una causa greu suficientment provada, el Ministeri de Justícia pot autoritzar el matrimoni secret. En aquest cas, l'expedient es tramita reservadament, sense la publicació d'edictes o proclames.

Article 55. Es pot autoritzar en l'expedient matrimonial que el contraent que no resideix en el districte o demarcació del jutge o funcionari autoritzant celebri el matrimoni mitjançant un apoderat a qui hagi concedit poder especial en forma autèntica, però sempre és necessària l'assistència personal de l'altre contraent.

En el poder s'ha de determinar la persona amb qui s'ha de celebrar el matrimoni, amb expressió de les circumstàncies personals necessàries per establir la seva identitat.

El poder s'extingeix per la revocació del poderdant, per la renúncia de l'apoderat o per la mort de qualsevol d'ells. En cas de revocació per part del poderdant és sufi-

cient la seva manifestació en forma autèntica abans de la celebració del matrimoni. La revocació s'ha de notificar immediatament al jutge o funcionari autoritzant.

Article 56. Els qui desitgin contraure matrimoni han d'acreditar prèviament, en un expedient tramitat d'acord amb la legislació del Registre Civil, que reuneixen els requisits de capacitat que estableix aquest Codi.

Si algun dels contraents està afectat per deficiències o anomalies psíquiques, s'exigeix dictamen mèdic sobre la seva aptitud per prestar el consentiment.

Article 57. El matrimoni s'ha de celebrar davant el jutge o funcionari corresponent al domicili de qualsevol dels contraents i dos testimonis majors d'edat.

La prestació del consentiment també es pot realitzar, per delegació del jutge o funcionari encarregat del Registre Civil competent, bé a petició dels contraents o bé d'ofici davant un jutge o encarregat d'un altre Registre Civil.

Article 58. El jutge o funcionari, després de llegir els articles 66, 67 i 68, ha de preguntar a cadascun dels contraents si consenten a contraure matrimoni amb l'altre i si efectivament el contrauen en l'acte esmentat i, si tots dos responen afirmativament, ha de declarar que tots dos queden units en matrimoni i ha d'estendre la inscripció o l'acta corresponent.

SECCIÓ III. DE LA CELEBRACIÓ EN FORMA RELIGIOSA

Article 59. El consentiment matrimonial es pot prestar en la forma prevista per una confessió religiosa inscrita, en els termes acordats amb l'Estat o, si no n'hi ha, autoritzats per la legislació d'aquest.

Article 60. El matrimoni celebrat segons les normes del dret canònic o en qualsevol de les formes religioses previstes a l'article anterior té efectes civils. Per al ple reconeixement d'aquests cal atènyer-se al que disposa el capítol següent.

CAPÍTOL IV

De la inscripció del matrimoni en el Registre Civil

Article 61. El matrimoni té efectes civils des de la seva celebració.

Per al ple reconeixement d'aquest és necessària la seva inscripció en el Registre Civil.

El matrimoni no inscrit no perjudica els drets adquirits de bona fe per terceres persones.

Article 62. El jutge o funcionari davant el qual se celebra el matrimoni ha d'estendre, immediatament després que s'hagi celebrat, la inscripció o l'acta corresponent amb la seva signatura i la dels contraents i testimonis.

Així mateix, una vegada practicada la inscripció o estesa l'acta, el jutge o funcionari ha de lliurar a cadascun dels contraents un document acreditatiu de la celebració del matrimoni.

Article 63. La inscripció del matrimoni celebrat a Espanya en forma religiosa es practica amb la simple presentació del certificat de l'Església o confessió respectiva, que ha d'expressar les circumstàncies exigides per la legislació del Registre Civil.

Es denega la pràctica de l'assentament quan dels documents presentats o dels assentaments del Registre consti que el matrimoni no reuneix els requisits que per a la seva validesa s'exigeixen en aquest títol.

Article 64. Per al reconeixement del matrimoni secret n'hi ha prou amb la seva inscripció en el llibre especial del Registre Civil Central, però no perjudica els drets adquirits

de bona fe per terceres persones sinó a partir de la seva publicació en el Registre Civil ordinari.

Article 65. Llevat del que disposa l'article 63, en tots els altres casos en què el matrimoni s'hagi celebrat sense haver-se tramitat el corresponent expedient, el jutge o funcionari encarregat del Registre, abans de practicar la inscripció, ha de comprovar si concorren els requisits legals per a la seva celebració.

CAPÍTOL V

Dels drets i deures dels cònjuges

Article 66. El marit i la dona són iguals en drets i deures.

Article 67. El marit i la dona s'han de respectar i s'han d'ajudar mútuament i actuar en interès de la família.

Article 68. Els cònjuges estan obligats a viure junts, guardar-se fidelitat i socórrer-se mútuament.

Article 69. Es presumeix, llevat que hi hagi una prova en contra, que els cònjuges viuen junts.

Article 70. Els cònjuges fixen de comú acord el domicili conjugal i, en cas de discrepància, el jutge ha de resoldre, tenint en compte l'interès de la família.

Article 71. Cap dels cònjuges es pot atribuir la representació de l'altre sense que li hagi estat conferida.

Article 72. Suprimit.

CAPÍTOL VI

De la nul·litat del matrimoni

Article 73. És nul, independentment de la forma de la seva celebració:

1r El matrimoni celebrat sense consentiment matrimonial.

2n El matrimoni celebrat entre les persones a què es refereixen els articles 46 i 47, llevat dels casos de dispensa d'acord amb l'article 48.

3r El que es contregui sense la intervenció del jutge o funcionari davant el qual s'hagi de celebrar, o sense la dels testimonis.

4t El celebrat per error en la identitat de la persona de l'altre contraent o en les qualitats personals que, per la seva entitat, hagin estat determinants de la prestació del consentiment.

5è El contret per coacció o por greu.

Article 74. L'acció per demanar la nul·litat del matrimoni correspon als cònjuges, al Ministeri Fiscal i a qualsevol persona que hi tingui interès directe i legítim, llevat del que disposen els articles següents.

Article 75. Si la causa de nul·litat és la falta d'edat, mentre el contraent sigui menor només pot exercir l'acció qualsevol dels seus pares, tutors o guardadors i, en tot cas, el Ministeri Fiscal.

En arribar a la majoria d'edat només pot exercir l'acció el contraent menor, llevat que els cònjuges hagin viscut junts durant un any després d'arribar a la majoria d'edat.

Article 76. En els casos d'error, coacció o por greu només pot exercir l'acció de nul·litat el cònjuge que hagi patit el vici.

L'acció caduca l'acció i el matrimoni es convalida si els cònjuges han viscut junts durant un any després que s'hagi esvaït l'error o que hagi cessat la força o la causa de la por.

Article 77. Suprimit.

Article 78. El jutge no ha d'acordar la nul·litat d'un matrimoni per defecte de forma, si almenys un dels cònjuges el va contraure de bona fe, llevat del que disposa el número 3 de l'article 73.

Article 79. La declaració de nul·litat del matrimoni no invalida els efectes ja produïts respecte dels fills i del contraent o contraents de bona fe.

La bona fe es presumeix.

Article 80. Les resolucions dictades pels tribunals eclesiàstics sobre nul·litat de matrimoni canònic o les decisions pontifícies sobre matrimoni rat i no consumat tenen eficàcia en l'ordre civil, a sol·licitud de qualsevol de les parts, si es declaren ajustats al dret de l'Estat en una resolució dictada pel jutge civil competent d'acord amb les condicions a les quals es refereix l'article 954 de la Llei d'enjudiciament civil.

CAPÍTOL VII

De la separació

Article 81. S'ha de decretar judicialment la separació, sigui quina sigui la forma de celebració del matrimoni:

1r A petició dels dos cònjuges o d'un amb el consentiment de l'altre, una vegada transcorregut el primer any del matrimoni. La demanda s'ha d'acompanyar necessàriament de la proposta del conveni regulador de la separació, d'acord amb els articles 90 i 103 d'aquest Codi.

2n A petició d'un dels cònjuges, quan l'altre estigui incurs en causa legal de separació.

Article 82. Són causes de separació:

1a L'abandonament injustificat de la llar, la infidelitat conjugal, la conducta injuriosa o vexatòria i qualsevol altra violació greu o reiterada dels deures conjugals.

No es pot invocar com a causa la infidelitat conjugal si hi ha separació de fet prèvia lliurement consentida per tots dos o imposada pel que l'al·legui.

2a Qualsevol violació greu o reiterada dels deures respecte dels fills comuns o respecte dels de qualsevol dels cònjuges que visquin a la casa familiar.

3a La condemna a pena de privació de llibertat per un temps superior a sis anys.

4a L'alcoholisme, la toxicomania o les perturbacions mentals, sempre que l'interès de l'altre cònjuge o el de la família exigeixin la suspensió de la convivència.

5a El cessament efectiu de la convivència conjugal durant sis mesos, lliurement consentit. S'entén lliurement prestat aquest consentiment quan un cònjuge requereix fefaentment a l'altre per prestar-lo, advertint-lo expressament de les conseqüències d'això, i aquest no mostra la seva voluntat en contra per qualsevol mitjà admès en dret o demana la separació o les mesures provisionals a què es refereix l'article 103, en el termini de sis mesos a partir de l'esmentat requeriment.

6a El cessament efectiu de la convivència conjugal durant el termini de tres anys.

7a Qualsevol de les causes de divorci en els termes previstos als números 3, 4 i 5 de l'article 86.

Article 83. La sentència de separació produeix la suspensió de la vida comuna dels casats, i cessa la possibilitat de vincular béns de l'altre cònjuge en l'exercici de la potestat domèstica.

Article 84. La reconciliació posa terme al procediment de separació i deixa sense efecte ulterior el que s'hagi resolt, però els cònjuges han de posar la reconcilia-

ció en coneixement del jutge que entengui o hagi entès en el litigi.

Això no obstant, mitjançant resolució judicial, s'han de mantenir o modificar les mesures adoptades en relació amb els fills, quan hi hagi una causa que ho justifiqui.

CAPÍTOL VIII

De la dissolució del matrimoni

Article 85. El matrimoni es dissol, sigui quina sigui la forma i el temps de la seva celebració, per la mort o la declaració de mort d'un dels cònjuges i pel divorci.

Article 86. Són causes de divorci:

1a El cessament efectiu de la convivència conjugal durant almenys un any ininterromput des de la interposició de la demanda de separació formulada pels dos cònjuges o per un d'ells amb el consentiment de l'altre, quan aquella s'hagi interposat una vegada transcorregut un any des de la celebració del matrimoni.

2a El cessament efectiu de la convivència conjugal durant almenys un any ininterromput des de la interposició de la demanda de separació personal, a petició del demandant o de qui hagi formulat reconvençió d'acord amb el que estableix l'article 82, una vegada sigui ferma la resolució estimatòria de la demanda de separació o, una vegada transcorregut el termini expressat, no hagi recaigut resolució en la primera instància.

3a El cessament efectiu de la convivència conjugal durant almenys dos anys ininterromputs:

a) Des que els dos cònjuges consentin lliurement la separació de fet o des de la fermesa de la resolució judicial, o des de la declaració d'absència legal d'algun dels cònjuges, a petició de qualsevol d'ells.

b) Quan qui demana el divorci acrediti que, en iniciar-se la separació de fet, l'altre estava incurs en una causa de separació.

4a El cessament efectiu de la convivència conjugal durant el transcurs d'almenys cinc anys, a petició de qualsevol dels cònjuges.

5a La condemna en sentència ferma per atemptar contra la vida del cònjuge, els seus ascendents o descendents.

Quan el divorci sigui sol·licitat per tots dos o per un amb el consentiment de l'altre, la demanda o l'escrit inicial de la proposta s'ha d'acompanyar necessàriament del conveni regulador dels seus efectes, d'acord amb els articles 90 i 103 d'aquest Codi.

Article 87. El cessament efectiu de la convivència conjugal, a què es refereixen els articles 82 i 86 d'aquest Codi, és compatible amb el manteniment o la represa temporal de la vida en el mateix domicili, quan això obeeixi en un o en els dos cònjuges a la necessitat, a l'intent de reconciliació o a l'interès dels fills i així s'acrediti per qualsevol mitjà admès en dret en el procés de separació o de divorci corresponent.

La interrupció de la convivència no implica el cessament efectiu d'aquesta si obeeix a motius laborals, professionals o a qualsevol altre de naturalesa anàloga.

Article 88. L'acció de divorci s'extingeix per la mort de qualsevol dels cònjuges i per la seva reconciliació, que ha de ser expressa quan es produeixi després d'haver interposat la demanda.

La reconciliació posterior al divorci no produeix efectes legals, si bé els divorciats poden contraure entre si nou matrimoni.

Article 89. La dissolució del matrimoni per divorci només pot tenir lloc per sentència que així ho declari i

produir efectes a partir de la seva fermesa. No perjudica a tercers de bona fe sinó a partir de la seva inscripció en el Registre Civil.

CAPÍTOL IX

Dels efectes comuns a la nul·litat, separació i divorci

Article 90. El conveni regulador a què es refereixen els articles 81 i 86 d'aquest Codi s'ha de referir, almenys, als aspectes següents:

a) La determinació de la persona a cura de la qual s'han de quedar els fills subjectes a la pàtria potestat de tots dos, l'exercici d'aquesta i el règim de visites, comunicació i estada dels fills amb el progenitor que no visqui amb ells.

b) L'atribució de l'ús de l'habitatge i aixovar familiar.

c) La contribució a les càrregues del matrimoni i els aliments, així com les seves bases d'actualització i garanties si s'escau.

d) La liquidació, quan escaigui, del règim econòmic del matrimoni.

e) La pensió que d'acord amb l'article 97 correspon satisfer, si s'escau, a un dels cònjuges.

El jutge ha d'aprovar els acords dels cònjuges, adoptats per regular les conseqüències de la nul·litat, separació o divorci, excepte si són danyosos per als fills o greument perjudicials per a un dels cònjuges. La denegació s'ha de fer mitjançant resolució motivada i en aquest cas els cònjuges han de sotmetre a la consideració del jutge una nova proposta per a la seva aprovació, si és procedent. Des de l'aprovació judicial, es poden fer efectius per la via de constrenyiment.

Les mesures que el jutge adopti en defecte d'acord, o les convingudes pels cònjuges, poden ser modificades judicialment o per un conveni nou quan s'alterin substancialment les circumstàncies.

El jutge pot establir les garanties reals o personals que requereixi el compliment del conveni.

Article 91. Amb les sentències de nul·litat, separació o divorci, o en execució d'aquestes, el jutge, en defecte d'acord dels cònjuges o en cas de no-aprovació d'aquest, ha de determinar d'acord amb el que estableixen els articles següents les mesures que han de substituir les ja adoptades amb anterioritat en relació amb els fills, l'habitatge familiar, les càrregues del matrimoni, la liquidació del règim econòmic i les cauteles o garanties respectives, i s'han d'establir les que siguin procedents si per a alguns d'aquests conceptes no se n'ha adoptat cap. Aquestes mesures es poden modificar quan s'alterin substancialment les circumstàncies.

Article 92. La separació, la nul·litat i el divorci no eximeixen els pares de les seves obligacions envers els fills.

Les mesures judicials sobre la cura i l'educació dels fills s'han d'adoptar en benefici d'ells, després d'escoltar-los si tenen suficient judici i sempre els més grans de dotze anys.

En la sentència s'ha d'acordar la privació de la pàtria potestat quan en el procés es reveli causa per a això.

També es pot acordar, quan així convingui als fills, que la pàtria potestat l'exerceixi totalment o parcialment un dels cònjuges o que la cura d'ells correspongui a un o un altre procurant no separar els germans.

El jutge, d'ofici o a petició dels interessats, pot recollir el dictamen d'especialistes.

Article 93. El jutge, en tot cas, ha de determinar la contribució de cada progenitor per satisfer els aliments i ha d'adoptar les mesures convenientes per assegurar l'efectivitat i l'acomodació de les prestacions a les circum-

tàncies econòmiques i les necessitats dels fills en cada moment.

Article 94. El progenitor amb el qual no estiguin els fills menors o incapacitats té el dret de visitar-los, comunicar-se amb ells i tenir-los en la seva companyia. El jutge ha de determinar el temps, la manera i el lloc de l'exercici d'aquest dret, que pot limitar o suspendre si es donen circumstàncies greus que així ho aconsellen o s'incomplixen greument o reiteradament els deures imposats per la resolució judicial.

Article 95. La sentència ferma produeix, respecte dels béns del matrimoni, la dissolució del règim econòmic matrimonial.

Si la sentència de nul·litat declara la mala fe només d'un dels cònjuges, el que hagi obrat de bona fe pot optar per aplicar en la liquidació del règim econòmic matrimonial les disposicions relatives al règim de participació i el de mala fe no té dret a participar en els guanys obtinguts pel seu consort.

Article 96. En defecte d'acord dels cònjuges aprovat pel jutge, l'ús de l'habitatge familiar i dels objectes d'ús ordinari que hi hagi correspon als fills i al cònjuge en companyia del qual quedin.

Quan alguns dels fills queden en la companyia d'un i els restants en la de l'altre, el jutge ha de resoldre el que escaigui.

Si no hi ha fills, es pot acordar que l'ús d'aquests béns, pel temps que prudencialment es fixi, correspon al cònjuge no titular, sempre que, ateses les circumstàncies, ho fessin aconsellable i el seu interès fos el més necessitat de protecció.

Per disposar de l'habitatge i els béns indicats l'ús dels quals correspon al cònjuge no titular es requereix el consentiment de les dues parts o, si s'escau, autorització judicial.

Article 97. El cònjuge al qual la separació o el divorci produeixi desequilibri econòmic en relació amb la posició de l'altre, que implica un empitjorament en la seva situació anterior en el matrimoni, té dret a una pensió que es fixa en la resolució judicial, tenint en compte, entre altres, les circumstàncies següents:

- 1a Els acords a que hagin arribat els cònjuges.
- 2a L'edat i l'estat de salut.
- 3a La qualificació professional i les probabilitats d'accés a una ocupació.
- 4a La dedicació passada i futura a la família.
- 5a La col·laboració amb el seu treball en les activitats mercantils, industrials o professionals de l'altre cònjuge.
- 6a La durada del matrimoni i de la convivència conjugal.
- 7a La pèrdua eventual d'un dret de pensió.
- 8a El cabal i els mitjans econòmics i les necessitats d'un i un altre cònjuge.

En la resolució judicial es fixen les bases per actualitzar la pensió i les garanties per a la seva efectivitat.

Article 98. El cònjuge de bona fe el matrimoni del qual hagi estat declarat nul té dret a una indemnització si hi ha hagut convivència conjugal, ateses les circumstàncies previstes a l'article 97.

Article 99. En qualsevol moment es pot convenir la substitució de la pensió fixada judicialment d'acord amb l'article 97 per la constitució d'una renda vitalícia, l'usdefruit de determinats béns o el lliurament d'un capital en béns o en diners.

Article 100. Fixada la pensió i les bases de la seva actualització en la sentència de separació o de divorci, només es pot modificar per alteracions substancials en la fortuna d'un o un altre cònjuge.

Article 101. El dret a la pensió s'extingeix pel cessament de la causa que el va motivar, perquè el creditor contrau nou matrimoni o perquè viu maritalment amb una altra persona.

El dret a la pensió no s'extingeix pel sol fet de la mort del deutor. No obstant això, els hereus d'aquest poden sol·licitar del jutge la reducció o la supressió d'aquella, si el cabal hereditari no pot satisfer les necessitats del deute o afecta els seus drets en la legítima.

CAPÍTOL X

De les mesures provisionals per demanda de nul·litat, separació i divorci

Article 102. Admesa la demanda de nul·litat, separació o divorci, es produeixen, segons la llei, els efectes següents:

1r Els cònjuges poden viure separats i cessa la presumpció de convivència conjugal.

2n Queden revocats els consentiments i poders que qualsevol dels cònjuges hagi atorgat a l'altre.

Així mateix, llevat de pacte en contra, cessa la possibilitat de vincular els béns privats de l'altre cònjuge en l'exercici de la potestat domèstica.

A aquests efectes, qualsevol de les parts pot instar l'anotació oportuna en el Registre Civil i, si s'escau, en els de la Propietat i Mercantil.

Article 103. Admesa la demanda, el jutge, a falta d'acord dels dos cònjuges aprovat judicialment, ha d'adoptar, amb audiència d'aquests, les mesures següents:

1a Determinar, en interès dels fills, amb quin dels cònjuges han de quedar els subjectes a la pàtria potestat de tots dos i prendre les disposicions apropiades d'acord amb el que estableix aquest Codi i en particular la forma en què el cònjuge apartat dels fills pot complir el deure de vetllar per aquests i el temps, manera i lloc en què es pot comunicar amb ells i tenir-los en la seva companyia.

Excepcionalment, els fills poden ser encomanats a una altra persona i, si no n'hi ha, a una institució idònia, a la qual es confereixen les funcions tutelars que ha d'exercir sota l'autoritat del jutge.

2a Determinar, tenint en compte l'interès familiar més necessitat de protecció, quin dels cònjuges ha de continuar en l'ús de l'habitatge familiar i així mateix, amb l'inventari previ, els béns i els objectes de l'aixovar que continuen en aquesta i els que s'ha d'endur l'altre cònjuge, com també les mesures cautelars convenients per conservar el dret de cadascun.

3a Fixar la contribució de cada cònjuge a les càrregues del matrimoni, incloses, si és procedent, les «litis expensas», establir les bases per a l'actualització de quantitats i disposar les garanties, dipòsits, retencions o altres mesures cautelars convenients, a fi d'assegurar l'efectivitat del que per aquests conceptes un cònjuge hagi d'abonar a l'altre.

Es considera contribució a les càrregues esmentades el treball que un dels cònjuges dedica a l'atenció dels fills comuns, subjectes a pàtria potestat.

4a Assenyalar, ateses les circumstàncies, els béns de guanys o comuns que, amb l'inventari previ, s'han de lliurar a un o altre cònjuge, i les regles que s'han d'observar en l'administració i la disposició, així com en l'obligatòria rendició de comptes sobre els béns comuns o part d'aquests que rebin i els que adquireixin en endavant.

5a Determinar, si s'escau, el règim d'administració i disposició dels béns privatis que per capitulacions o escriptura pública estan especialment afectes a les càrregues del matrimoni.

Article 104. El cònjuge que es proposa demandar la nul·litat, separació o divorci del seu matrimoni pot sol·licitar els efectes i les mesures a què es refereixen els dos articles anteriors.

Aquests efectes i mesures només subsisteixen si, dins els trenta dies següents a comptar des que van ser inicialment adoptats, es presenta la demanda davant del jutge o tribunal competent.

Article 105. No incompleix el deure de convivència el cònjuge que surt del domicili conjugal per una causa raonable i en el termini de trenta dies presenta la demanda o sol·licitud a què es refereixen els articles anteriors.

Article 106. Els efectes i les mesures previstos en aquest capítol acaben, en tot cas, quan siguin substituïts pels de la sentència estimatòria o es posi fi al procediment d'una altra manera.

La revocació de consentiments i poders s'entén definitiva.

CAPÍTOL XI

Normes de dret internacional privat

Article 107. La separació i el divorci es regeixen per la llei nacional comuna dels cònjuges en el moment de la presentació de la demanda; a falta de nacionalitat comuna, per la llei de la residència habitual del matrimoni i, si els cònjuges tenen la seva residència habitual en diferents Estats, per la llei espanyola, sempre que els tribunals espanyols resultin competents.

Les sentències de separació i divorci dictades per tribunals estrangers tenen efectes en l'ordenament espanyol des de la data del seu reconeixement d'acord amb el que disposa la Llei d'enjudiciament civil.

Article segon.

Els articles del Codi civil que a continuació s'indiquen queden modificats en la forma que s'expressa.

Article 176. Suprimir.

Article 195. Queda suprimit el paràgraf últim.

Article 855. La causa primera queda redactada així:

«1a Haver incomplert greument o reiteradament els deures conjugals.»

Article 919. Queda redactat així:

«El còmput de què tracta l'article anterior regeix en totes les matèries.»

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera.—Els divorciats per sentència ferma a l'empara de la Llei de divorci de dos de març de mil nou-cents trenta-dos poden contraure nou matrimoni, excepte si la sentència va ser anul·lada judicialment.

Segona.—Els fets que hagin tingut lloc o les situacions creades amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta Llei produeixen els efectes que els reconeixen els capítols VI, VII i VIII del títol IV del llibre I del Codi civil.

Són computables els períodes de temps transcorreguts als efectes de demandar la separació o el divorci d'acord amb el que aquest estableix.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Fins que no es modifiqui la Llei d'enjudiciament civil s'han d'observar les normes processals següents:

Primera.—Els òrgans jurisdiccionals espanyols són competents per conèixer de les demandes sobre separació, divorci i nul·litat del matrimoni en els casos següents:

Primer. Quan els dos cònjuges tinguin la nacionalitat espanyola.

Segon. Quan siguin residents a Espanya.

Tercer. Quan el demandant sigui espanyol i tingui la seva residència habitual a Espanya, sigui quina sigui la seva nacionalitat i la residència del demandat.

Quart. Quan el demandat, sigui quina sigui la seva nacionalitat, sigui resident a Espanya.

Segona.—U. Correspon el coneixement de les demandes en sol·licitud de l'eficàcia civil de les resolucions dictades pels tribunals eclesiàstics sobre nul·litat de matrimoni canònic o les decisions pontifícies sobre matrimoni rat i no consumat al jutge de primera instància del lloc del domicili conjugal, i si els cònjuges resideixen a diferents partits judicials, al de la mateixa classe de l'últim domicili del matrimoni o del lloc de residència de l'altre cònjuge, a elecció del demandant.

Dos. Presentada la demanda per qualsevol de les parts, el jutge ha de donar audiència pel termini de nou dies a l'altre cònjuge i al Ministeri Fiscal; i si, quan no s'ha formulat oposició, aprecia que la resolució és autèntica i ajustada al dret de l'Estat, ha d'acordar per interlocutòria l'eficàcia en l'ordre civil de la resolució o decisió eclesiàstica, i procedir a la seva execució d'acord amb les disposicions del Codi civil sobre les causes de nul·litat i dissolució.

Tres. Contra l'acte que dicti el jutge no es dona cap recurs, però si és denegatori o si s'ha formulat oposició, queda assegurat el dret de les parts i del fiscal per formular la seva pretensió en el procediment corresponent.

Tercera.—És jutge competent per conèixer dels processos de nul·litat, separació i divorci el de primera instància del lloc del domicili conjugal. Si els cònjuges resideixen en diferents partits judicials, és el jutge competent, a elecció del demandant, el de l'últim domicili del matrimoni o el de residència del demandat.

Els que no tenen domicili ni residència fixos poden ser demandats al lloc en què es trobin o en el de la seva última residència, a elecció de demandant.

Són nuls els acords de les parts que alterin el que disposa aquesta norma.

Quarta.—Les resolucions judicials a què es refereixen els articles setanta i cent quatre del Codi civil es dicten amb els tràmits previs establerts en els articles mil vuit-cents vuitanta-quatre, mil vuit-cents vuitanta-cinc i concordants de la Llei d'enjudiciament civil.

Les resolucions a què fa referència l'article cent tres del Codi civil es dicten pels tràmits dels articles mil vuit-cents noranta-sis i següents de la Llei d'enjudiciament civil.

Cinquena.—Les demandes de separació i divorci, llevat de les previstes a la disposició adicional sisena, les de nul·litat per les causes compreses als apartats dos i tres de l'article setanta-tres i les que es formulin a l'empara del títol VI del llibre I del Codi civil i no tinguin assenyalat un procediment especial s'han de substanciar pels tràmits dels incidents amb les modificacions següents:

a) No és necessari intentar prèviament la conciliació.

b) Quan l'actor o el demandat sol·licita benefici de justícia gratuïta, l'incident s'ha de substanciar en peça separada, sense aturar ni suspendre el curs del plet prin-

cial, les actuacions del qual s'han de practicar provisionalment sense exacció de drets.

c) El termini per comparèixer i contestar a la demanda i proposar, si s'escau, la reconvençió, és de vint dies.

d) Si s'ha formulat la reconvençió, l'actor ha de contestar dins del termini de deu dies.

e) No s'admet reconvençió que no estigui fundada en alguna de les causes que puguin donar lloc a la separació, al divorci o a la nul·litat per causa prevista als apartats dos i tres de l'article setanta-tres del Codi civil.

f) El període de proposició i pràctica de la prova és de trenta dies comuns a les parts.

g) Quan algun dels litigants proposi prova en els dos últims dies del període, les altres parts tenen dret a proposar, al seu torn, prova sobre els mateixos aspectes, dins dels dos dies següents a la notificació de la providència en què aquella sigui admesa. En aquest cas, la pràctica de la prova proposada té lloc dins dels cinc dies següents.

h) No regeixen en aquests processos les inhabilitacions previstes a l'article mil dos-cents quaranta-set del Codi civil.

i) El jutge al qual se li plantegen dubtes sobre la concurrència de les circumstàncies en cada cas exigides pel Codi civil per decretar la nul·litat, separació o divorci pot acordar, per proveir millor, qualsevol prova, inclosa la testifical.

j) El recurs de cassació només s'admet a instància del Ministeri Fiscal i en interès de la Llei.

k) En qualsevol moment del procés, si concorren els requisits assenyalats en la disposició addicional sisena, les parts poden sol·licitar que continuï el procediment pels tràmits que en aquesta s'estableixen.

Sisena.-U. Les peticions de separació o divorci presentades de comú acord pels dos cònjuges o per un d'ells amb el consentiment de l'altre es tramiten pel procediment establert en aquesta disposició addicional.

Dos. La petició s'ha de formular per escrit i s'ha d'acompanyar amb: certificació de la inscripció del matrimoni i, si s'escau, del naixement dels fills en el Registre Civil, proposta de conveni regulador d'acord amb el que estableix l'article noranta del Codi civil i el document o documents en què el cònjuge o cònjuges fonamenten el seu dret.

Tres. Als efectes del que disposa l'apartat anterior s'han d'aportar els documents següents:

Primer. En el supòsit de l'article vuitanta-u, u, del Codi civil, l'acta o la inscripció del matrimoni que acrediti que aquest s'ha celebrat almenys un any abans de la presentació de l'escrit de petició de separació.

Segon. En el supòsit de l'article vuitanta-sis, u, la resolució estimatòria de la demanda de separació o testimoni que acrediti la interposició de la demanda de separació.

Tercer. En el supòsit de l'article vuitanta-sis, dos, la resolució estimatòria de la demanda de separació o testimoni acreditatiu de la interposició de la demanda de separació personal, sempre que l'altre cònjuge s'adhereixi a aquesta.

Quart. En el supòsit de l'article vuitanta-sis, tres, a), la resolució judicial o qualsevol altre document que acrediti el dret.

Cinquè. En els altres supòsits en què sobrevingui acord a la presentació de l'escrit de petició de separació o divorci, el cònjuge o cònjuges han d'acompanyar l'esmentat escrit amb els documents que l'acreditin, així com el compliment de la resta de requisits que hagin de concórrer.

Quan els cònjuges no aportin els documents esmentats, s'admet qualsevol mitjà de prova reconegut en dret, que s'ha de practicar en el termini improrrogable de deu dies.

Quatre. En el termini de tres dies a comptar de la presentació de la petició, el jutge ha de requerir les parts perquè dins del mateix termini es ratifiquin per separat en la seva petició de separació o divorci.

Cinc. L'admissió o inadmissió a tràmit de la sol·licitud ha de revestir la forma d'interlocutòria.

Només és procedent la inadmissió si no es presenten els documents a què es refereixen els números dos i tres d'aquesta disposició, o si els cònjuges no han ratificat la petició. En el primer cas es concedeix un termini de deu dies per solucionar els defectes i completar, si s'escau, el conveni regulador. L'acte de la inadmissió pot ser recorregut en apel·lació dins del termini de cinc dies.

Sis. Si hi ha fills menors o incapacitats, el jutge ha de donar audiència per cinc dies al Ministeri Fiscal sobre els termes del conveni relatiu als fills, i, si s'escau, donar audiència a aquests. Una vegada emès informe per part del Ministeri Fiscal o transcorregut el termini per fer-ho, el jutge, si considera que el conveni no empara prou l'interès dels fills, ha d'acordar que les parts, en el termini improrrogable de cinc dies, el sotmetin a un nou text i proposin els mitjans de prova de què intentin valer-se per a la seva aprovació. Practicada la prova proposta, el jutge, en el termini no superior al de deu dies, pot acordar, per proveir millor, la pràctica de qualsevol altra que consideri necessària.

Set. El jutge ha de dictar sentència en el termini de cinc dies. Si la sentència declara la separació o el divorci, però no aprova en algun punt el conveni regulador a què es refereix el número anterior, ha de concedir als cònjuges un termini de deu dies per proposar un nou conveni pel que fa a aquest punt; presentada la proposta o transcorregut el termini concedit, ha de dictar acte dins del tercer dia, i resoldre el que sigui oportú.

La sentència i, si s'escau, l'acte ratificador del conveni poden ser recorreguts en apel·lació dins del termini de cinc dies.

Vuit. Les ulteriors sol·licituds de modificació del conveni o de les mesures judicials, per variació en les circumstàncies tingudes en consideració, s'han de tramitar pel mateix procediment seguit per a la seva adopció.

Nou. En el procediment establert per aquesta disposició és preceptiva la intervenció d'advocat i procurador, però els dos cònjuges es poden valer d'una sola defensa i representació. És d'aplicació supletòria el procediment establert per als incidents a la Llei d'enjudiciament civil.

Deu. Contra la sentència es pot interposar recurs d'apel·lació davant la sala civil de l'audiència respectiva, en el termini de cinc dies.

Onze. El Ministeri Fiscal, si hi ha fills menors o incapacitats i, en tot cas, els cònjuges poden sol·licitar del jutge l'aprovació d'un nou conveni, que s'ha de tramitar d'acord amb el que estableixen els números anteriors, en el supòsit que hagin variat substancialment les circumstàncies tingudes en compte amb anterioritat.

Dotze. En aquests plets és preceptiva l'assistència d'advocat i procurador, però les parts poden valer-se, si així ho estimen, d'una sola assistència i representació.

Tretze. En tot el no regulat expressament en aquesta disposició addicional s'han d'aplicar, sempre que no s'oposi a això, les disposicions addicionals restants.

Catorze. La Llei d'enjudiciament civil s'aplica amb caràcter supletori en els articles set-cents quaranta-u a set-cents seixanta-u al procediment especial regulat en aquesta disposició addicional.

*Setena.-*Les demandes de nul·litat per causes diferents de les previstes a la disposició addicional cinquena se substancien pels tràmits del judici declaratiu ordinari.

*Vuitena.-*En tots els processos a què es refereixen les normes anteriors és part el Ministeri Fiscal, sempre que

algun dels cònjuges o els seus fills siguin menors, incapacitats o absents.

Les diligències, audiències i altres actuacions judicials en els processos de nul·litat, separació o divorci no tenen caràcter públic.

La taxa judicial corresponent a les actuacions a què es refereix aquesta Llei queda reduïda al cinquanta per cent.

Novena.—Les sentències de separació, nul·litat i divorci es comuniquen d'ofici als registres civils en què constin el matrimoni dels litigants i els naixements dels fills.

A petició de part, es poden anotar o inscriure en els registres de la Propietat i Mercantil les demandes i sentències de separació, nul·litat i divorci.

Desena.—Amb caràcter provisional mentre es dona una regulació definitiva en la legislació corresponent, en matèria de pensions i Seguretat Social regeixen les normes següents:

Primera. A les prestacions de la Seguretat Social, sens perjudici del que s'estableix en matèria de pensions en aquesta disposició addicional, tenen dret el cònjuge i els descendents que hagin estat beneficiaris per raó de matrimoni o filiació, amb independència que sobrevingui separació judicial o divorci.

Segona. Els qui no hagin pogut contraure matrimoni, perquè ho impedia la legislació vigent fins a la data, però hagin viscut com a tal, una vegada ocorreguda la mort d'un d'ells amb anterioritat a la vigència d'aquesta Llei, l'altre té dret als beneficis a què es fa referència a l'apartat primer d'aquesta disposició i a la pensió corresponent d'acord amb el que estableix l'apartat següent.

Tercera. El dret a la pensió de viduïtat i altres drets passius o prestacions per raons de mort correspon a qui sigui o hagi estat cònjuge legítim i en una quantia proporcional al temps viscut amb el cònjuge mort, amb independència de les causes que hagin determinat la separació o divorci.

Quarta. Els que estiguin en situació legal de separació tenen els mateixos drets passius respecte dels seus ascendents o descendents que els que els corresponen si està dissolt el seu matrimoni.

Cinquena. Els drets derivats dels apartats anteriors queden sense efecte quant al cònjuge en els supòsits de l'article cent u del Codi civil.

DISPOSICIÓ FINAL

Una vegada creats els jutjats de família, assumeixen les funcions atribuïdes en aquesta Llei als de primera instància.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Queda derogada la Llei setanta-vuit/mil nou-cents vuitanta, de vint-i-sis de desembre, per la qual es determina el procediment a seguir en les causes de separació matrimonial.

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Palau de la Zarzuela, Madrid, set de juliol de mil nou-cents vuitanta-u.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
LEOPOLDO CALVO-SOTELROY BUSTELO

16217 LLEI 31/1981, de 10 de juliol, per la qual s'estableix el règim retributiu específic dels magistrats i secretaris de la Magistratura de Treball. («BOE» 172, de 20-7-1981.)

JUAN CARLOS I, REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei.

Sapiguen: que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono.

Article primer.

Els membres dels cossos de magistrats de treball i secretaris de magistratures de treball són retribuïts econòmicament només pels conceptes i de la manera que estableix la Llei disset/mil nou-cents vuitanta, de vint-i-quatre d'abril, i s'apliquen els índexs multiplicadors a què es refereixen els articles següents d'aquesta Llei. Així mateix se'ls aplica el que disposa la Llei dotze/mil nou-cents setanta-vuit, de vint de febrer.

Article segon.

Els índexs multiplicadors que corresponen als magistrats de treball són els següents:

- Presidents de sala del Tribunal Central de Treball, quatre coma cinquanta.
- Magistrats de treball amb categoria de magistrat o fiscal en les seves carreres d'origen, quatre.
- Magistrats de treball amb categoria de jutge o advocat fiscal en les seves carreres d'origen, tres coma cinquanta.

Article tercer.

Els índexs multiplicadors que corresponen al personal integrat al cos de secretaris de magistratures de treball són els següents:

- Secretari de govern del Tribunal Central de Treball, tres coma cinquanta.
- Secretaris de sala del Tribunal Central de Treball. Secretaris de la inspecció general de magistratures de treball i secretaris de magistratures de treball, tres.

DISPOSICIÓ ADDICIONAL

U.—La jubilació forçosa per edat dels magistrats de treball s'acorda, sigui quina sigui la seva situació administrativa, quan l'interessat compleixi els setanta anys d'edat.

Dos.—No obstant això, excepcionalment poden continuar en el servei actiu fins als setanta-dos anys, sempre que ho comuniquin al Consell General del Poder Judicial, els magistrats de treball, per conducte del president del Tribunal Central de Treball, amb una antelació de dos mesos, almenys, a la data en què compleixin els setanta anys. Els que no ho fan s'entén que renunciïn a aquest dret.

Tres.—Queda sense efecte el sistema de pròrrogues anuals fins als setanta-cinc anys, que per als magistrats de treball i per als secretaris de les magistratures de treball estableixen els articles seixanta del Reglament orgànic, aprovat pel Decret mil vuit-cents setanta-quatre/mil nou-cents seixanta-vuit, de vint-i-set de juliol, i cinquanta-cinc del Reglament orgànic, aprovat pel Decret tres mil cent vuitanta-set/mil nou-cents seixanta-vuit, de vint-i-sis de desembre, respectivament. No obstant això, els funcionaris esmentats continuen en actiu i gaudeixen de les pròrrogues que tenen concedides fins a la seva finalització, moment en el qual han de ser automàticament jubilats.